

KVINNEFRONTENS PROGRAM

Kvinnefronten er en radikal feministisk organisasjon som vil forandre verden og ha full kvinnefrigjøring.

Kvinnefronten er en partipolitisk uavhengig medlemsorganisasjon. Vi driver et omfattende og allsidig kvinnepolitisk arbeid; både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Kvinnefrigjøring er ikke mulig uten økonomisk selvstendighet og et godt utbygd velferdssamfunn.

Kvinnens rett til å bestemme over eget liv og egen kropp er en grunnleggende menneskerettighet. Henvisninger til kultur eller religion kan aldri legitimere en kvinneundertrykkende praksis. Kamp mot kvinneundertrykking føres av kvinner i alle kulturer.

Full frigjøring er det først når kvinner har rett og mulighet til å velge det liv de ønsker, uavhengig av at de er kvinner, eller hvilken hudfarge, etnisitet, seksualitet, sivil status, klasse eller funksjonsevne de har.

Vårt mål er et samfunn hvor alle kan leve ut sin identitet, kjærlighet, seksualitet og sin måte å være kvinne på basert på likeverd og samtykke, uten fare for å bli diskriminert og/eller trakassert.

Kvinnefronten ser organisering av kvinner både som et mål og som et middel. Kvinner kan bare forandre verden hvis vi samler oss og kjemper sammen. Gjennom diskusjoner og fellesskap kan vi forstå eget liv og sette egne erfaringer i en større sammenheng.

Kvinnefronten må tørre å se på hvordan egen forståelse og arbeidsmetoder kan bidra til å opprettholde skiller og maktforskjeller som finnes ellers i samfunnet. Vi vil ha et samarbeid og debatt basert på respekt og åpenhet for kvinners erfaringer uten stereotype oppfatninger på bakgrunn av hudfarge, religion, legning, funksjonsevne eller lignende.

1. Internasjonal solidaritet og samarbeid

Siden oppstarten i 1972 har Kvinnefronten hatt solidaritetsprosjekter og samarbeid med en rekke kvinneorganisasjoner i alle verdensdeler. Kvinnekampen og den internasjonale kvinnebevegelsen skal forandre verden.

Kvinnefronten er med i flere store og små internasjonale kvinnenettverk, og har partnere og søsterorganisasjoner som jobber mot kvinneundertrykking og for full kvinnefrigjøring. Slike samarbeid er viktige ettersom det er kvinner – og da særlig kvinner i sør – som rammes hardest av de negative følgene av blant annet maktkamp, kriser, konflikter og klimaendringer.

Det internasjonale samarbeidet organiseres rundt noen sentrale områder og krav som kan fordeles videre inn i mer konkrete kategorier. a) Alle former for vold mot kvinner; herunder voldtekt, kjønnslemlestelse, krig og trakassering. b) Seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR); svangerskap og fødsel, trygg og lovlig abort, tilgjengelig prevensjon og annet som påvirker kvinners helse og fruktbarhet. c) Mot salg av kvinnekroppen gjennom prostitusjon, menneskehandel, pornografi og surrogati.

Kvinnefronten støtter kvinners egenorganisering for sentrale kvinnekrav og grunnleggende menneskerettigheter.

Prosjektpartnere:

Women's Promotion Centre i Tanzania, seksuelle og reprodutiv rettigheter

Coalition Against Trafficking in Women, nettverk mot trafficking og prostitusjon

SIAC/DIAC i Tanania, kjønnslemlestelse

2. Menns vold mot kvinner

Et liv uten vold er en menneskerett. Menns vold mot kvinner er et globalt fenomen, og til hinder for kvinners rett til liv, helse, selvstendighet, utvikling og frihet. Skal kvinner ha samme livsmuligheter som menn, er det avgjørende at menns vold mot kvinner tar slutt.

Menns vold kan være seksuell, fysisk, psykisk, strategisk (i krig/konflikt) og økonomisk.

Tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og prostitusjon er vold mot kvinner.

Mange steder i verden er det forbundet med stor fare å elske den en vil og bryte med kjønnsrollene. Lesbiske, bifile, transpersoner og andre som bryter med kjønnsforventningene utsettes for vold og trakassering.

Menns vold rammer kvinner i alle kulturer, yrkesgrupper, i alle klasser og samfunnslag.

Slik situasjonen er i dag vil 1/3 av alle kvinner i verden oppleve grov vold fra en av sine nærmeste; far, bror, mann, onkel etc, i løpet av livet. I Norge oppgir nesten hver tiende kvinne å ha vært utsatt for potensielt livstruende vold. Vold i hjemmet er en av hovedårsakene til skader, sykdom og død blant kvinner verden over.

At menn voldtar kvinner er et stort folkehelseproblem. Hver tiende kvinne har vært utsatt for voldtekt. De fleste blir voldtatt av en mann de kjenner, svært få voldtekter er overfallsvoldtekter. Kvinner anmelder i større grad enn før, men det har ikke ført til økning i antall rettssaker og domfellelser. Straffeloven må endres for å ivareta kvinners rettssikkerhet.

En samtykkebasert voldtektsbestemmelse må innebære krav til aktivt og løpende samtykke. Hvis det brytes grenser man ikke var enige om,

f.eks om vold eller bruk av prevensjon, finnes det ikke lenger samtykke. Dette må også være dekket av voldtektsbestemmelsen i straffeloven.

Frykt for utfrysing og tap av familien er også faktorer som gjør det vanskelig for kvinner å bryte ut av voldelige og undertrykkende familieforhold.

Tvangsekteskap, æresdrap og andre overgrep som ofte er forsøkt rettfærdiggjort gjennom religion bryter helt grunnleggende med retten til kontroll over egen kropp og eget liv. Det er viktig å se på hvordan debatten om disse spørsmåla føres, og se det i sammenheng med hetskampanjen som føres mot ikke-vestlige minoriteter generelt og muslimer spesielt. Kvinnedrap begått av menn med minoritetsbakgrunn kobles til kultur, mens kvinnedrap begått av etnisk norske menn kalles «familietragedier».

Kvinner med minoritetsbakgrunn kan være ekstra sårbare på grunn av språk, økonomi, kunnskap om rettigheter eller mangel på nettverk. Kvinner som kommer til Norge på familiegjennomføring må være gift i 3 år før de får oppholdstillatelse på selvstendig grunnlag. Denne 3-års regelen er til særlig hinder for kvinner som lever i voldelige forhold, men som ønsker å bli i Norge.

Kvinnefrontens mål er et samfunn uten prostitusjon. Prostitusjon er et resultat av manglende likestilling, og en årsak til manglende likestilling. Prostitusjon gir kvinner alvorlige psykiske og fysiske helseskader og er et uttrykk for kvinners underordnede stilling i alle samfunn.

Sexkjøpsloven er rettet mot menns etterspørsel og er et viktig virkemiddel. Men den må følges opp med finansiering, egne stillinger i politiet og exitprogrammer. Kvinner som vitner mot menneskehandlere må få beskyttelse og oppholdstillatelse i Norge.

Kvinnelige rusavhengige er en ekstra sårbar gruppe som ofte blir glemt. De blir diskriminerte og undertrykte både i sine egne miljøer og i møte med behandlingsapparatet og i samfunnet forøvrig. Kvinner i

rusmiljøer er ekstra utsatt for psykisk, fysisk og seksuell vold og overgrep. Samtidig som behandlingstilbud for ruslidelser er tilrettelagt for menn, har stadig flere kvinnesentre blitt lagt ned de siste åra. Her trenger vi en holdningsendring, et bedre krisesentertilbud, et kvinnerettet behandlingstilbud og synliggjøring av stemmene og utfordringene til kvinnelige rusavhengige.

3. Råderett over egen kropp: Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR)

Kvinner skal ha råderett over egen kropp, seksualitet og reproduksjon. Dette er en forutsetning for full kvinnefrigjøring. Tilgang til prevensjon og lovlig trygg abort, gode ordninger for svangerskap, fødsel og barsel er viktige for kvinners helse.

Loven om selvbestemt abort ble innført i 1979, men loven blir ofte utsatt for ulike former for angrep, blant annet med forslaget om reservasjonsrett for helsepersonell. Kvinnefronten mener at kvinner skal ha rett til å avgjøre dette spørsmålet selv, gjennom hele svangerskapet. Vi er sterkt imot at kvinner som ønsker abort blir satt i en særstilling ved at helsepersonell kan reservere seg mot å utføre inngrepet. For oss er det helt grunnleggende at kvinner selv skal bestemme hvor mange barn de vil sette til verden. Å nekte kvinner fosterreduksjon er et angrep på abortloven. Kvinnefronten stoler på kvinners evne til å ta de rette valgene for seg i sin situasjon, og vil ha vekk abortnemndene.

Kvinner, både i Norge og ellers i verden lever under ulike forhold, og har ulike behov for prevensjon ut i fra livsstil, seksuell praksis, hygieniske forhold o.l. For å ta riktige og selvbestemte valg om prevensjon trenger hver kvinne god informasjon om de ulike prevensjonsmetodene som er tilgjengelige, slik at hun kan velge en

metode som passer henne. Kvinnefronten vil ha gratis prevensjon og menskopp til alle kvinner.

Arbeidslivet er lite tilrettelagt for gravide. Kvinnefronten vil ha bedre regelverk og mulighet til å stille krav om tilrettelegging, sånn at den gravide kan stå i jobb så lenge hun ønsker. Fødselsomsorgen har blitt sterkt sentralisert de siste 30 årene, og angrepene har økt etter at staten overtok sykehusene og omgjorde dem til foretak. Dette er i tråd med IMF og GATS sine mål om privatisering av helsetjenester. Slik rammer globaliseringa av den kapitalistiske økonomien også helsa til kvinner i Norge, som i resten av verden. Kvinnefronten vil ha slutt på sentralisering av fødetilbudet, og krever i samarbeid med brukerne en mer differensiert fødselsomsorg på de store avdelingene.

Det er videre svært mangelfull jordmordekning i landet, og nasjonale retningslinjer for jordmortjenester er ikke oppfylt. En rekke kommuner har ikke kommunejordmor i det hele tatt. Retten til å velge mellom kontroller hos fastlege og jordmor i løpet av svangerskapet er ikke reell, da jordmødre i mange kommuner har så lang venteliste at det ofte ikke er mulig å få time før etter termindato. Undersøkelser viser at jordmødre ved flere sykehus mener drifta på kvinneavdelinger er uforsvarlige. Liggetid på fødeavdelinger kortes ned samtidig som jordmødre ikke har kapasitet til å gjennomføre hjemmebesøk. Dette er uakseptable nedprioriteringer av kvinners og barns helse og rettigheter. Vi trenger bedre og kunnskapsbasert barselomsorg.

Kvinnefronten krever styrking av helsestasjonens oppfølging av nybakte mødre, spesielt med fokus på amming. Vi ønsker at så mange som mulig skal kunne amme, og at de som vil skal ha et godt tilbud med veiledning og hjelp til dette. Dette gjelder både ved sykehusene og når man kommer hjem etter fødsel.

Det er mange i dag som tilbyr privat ammehjelp. Kvinnefronten mener dette bør være en offentlig oppgave å tilby, det bør ikke være bare de som har råd til det som får ammeveiledning.

Det er også behov for å styrke kompetansen rundt fødselsskader og rehabilitering etter fødsel for nybakte mødre. Det er viktig å sikre at råd som gis er gode, og at færre blir invalidisert grunnet manglende kompetanse på mødre helse. Kvinnefronten ønsker økt forskning på bekkenløsning og øvrige svangerskaps- og fødselsrelaterte sykdommer.

Kvinnefronten er mot all tvang, når det gjelder både prevensjon, abort og fødsel. Vi vil være med på å spre opplysning om konsekvensene av kjønnslemlesting, og om lovverket vi har i Norge.

At en kvinne bærer fram og føder et barn for noen andre mot betaling er utnyttning av kvinners kropp og et alvorlig problem. Å være gravid og gjennomgå en fødsel er den farligste tiden i en kvinnes liv. Det er også grunn til å tro at legalisering av altruistisk surrogati vil øke den kommersielle handelen med kvinners kropp i fattige deler av verden. I tillegg er det vanskelig å kontrollere om kvinner blir utsatt for press eller maktmidler.

Surrogati er intimt kobla til kjønn, klasse og etnisitet. Mange par som bruker utenlandske kvinner som surrogater, kunne ikke tenke seg å adoptere et barnehjemsbarn fra det samme landet. Kvinnefronten mener at verken kvinners kropp eller barn er handelsvarer.

Kvinnefronten er også imot eggdonasjon. Dagens ordning for eggdonasjon i Norge viser hvor vanskelig det er å innføre reell altruistisk eggdonasjon. Vi lever i et classesamfunn der selv en tilsynelatende liten kompensasjon kan virke motiverende for kvinner med dårlig råd. Som kvinner sosialiseres vi til å hjelpe andre, men det skal aldri være kvinners ansvar å hjelpe andre kvinner med å få barn. Vi vet også for lite om hvordan hormonbehandlinga påvirker kvinnekroppen på kort og lang sikt. Vi mener derfor at eggdonasjon henger tett sammen med forventninga om kvinner som oppofrende, og at ideen om altruistisk eggdonasjon er en illusjon.

4. Kvinners økonomiske selvstendighet

Økonomisk uavhengighet er nødvendig for å nå full kvinnefrigjøring. Likelønn, en sterk velferdsstat og lovfesta rettigheter vil gjøre kvinner mer økonomisk uavhengige.

I dag er norsk arbeidsliv sterkt kjønnsdelt og de kvinnedominerte yrkene er underbetalt i forhold til sammenlignbare mannsdominerte yrker. Kvinner tjener i gjennomsnitt 88% av det menn tjener. Dette lønnsgapet må fjernes slik at tradisjonelle kvinneyrker verdsettes på linje med mannsdominerte yrker.

I tillegg jobber nesten halvparten av alle norske kvinner deltid. Kvinnefronten anerkjenner at det finnes kvinner som ikke kan eller ønsker å jobbe fulltid, men andelen kvinner som jobber ufrivillig deltid øker. Vi krever at regjeringa lovfester retten til heltidsarbeid, og vi vil ha 6-timers normalarbeidsdag med full lønnskompensasjon. Dette vil gi flere kvinner mulighet til full jobb og full lønn, som igjen gir økt økonomisk selvstendighet.

Kvinnefronten støtter alle initiativ i fagbevegelsen for innføring av sekstimersdagen gjennom tariffoppgjørene ved at deler av lønnstillegget tas ut som fritid, for eksempel ved at normalarbeidsdagen forkortes med en halvtime per tariffoppgjør. Kvinnefronten oppfordrer private og offentlige arbeidsgivere til å sette i gang pilotprosjekt med sekstimersdag uavhengig av hva som er oppnådd gjennom tariffoppgjør.

Offentlig sektor preges av nedskjæringer og privatisering. Kommunene blir fattigere. Flertallet av arbeidstakerne innenfor kommunal og statlig sektor er kvinner. Angrep på velferdsstaten er derfor først og fremst et angrep på kvinners økonomiske

selvstendighet. Kvinnefronten krever en sterk velferdsstat hvor hensynet til mennesker trumfer kravet om profit.

Dagens pensjonsordning og pensjonssystem er usosialt og rammer særlig kvinner, både i privat og offentlig sektor. Krav til botid i Norge, antall opptjeningsår, deltidsarbeid, utdanning og uføretrygd fører til livslangt tap i pensjon. Pensjonssystemet må endres slik at alle er sikra en minstepensjon uavhengig av botid og slik at alle kan få en pensjon å leve av ved alders- eller uførepensjon.

Det foregår i dag en outsourcing av virksomheter både i privat og offentlig sektor. Dette skaper usikre arbeidsforhold for de ansatte, og er ei undergraving av muligheten for felles kamp for bedre lønns- og arbeidsforhold. Ulike yrkesgrupper på samme arbeidsplass med forskjellige arbeidsgivere og ulike lønssystemer betyr i praksis ei aktiv undergraving av en sterk fagbevegelse. Stadig flere utenlandske kvinner arbeider som hushjelp/renholder i norske hjem. Kvinnefronten vil avvikle au pair-ordningen, og krever dette løftet fra Hurdalsplattformen gjennomført snarest. Kvinnefronten vil i samarbeid med fagbevegelsen sette arbeidstakerrettighetene til kvinner i uformell sektor på dagsorden.

Anbudskonkurranser har ført til at private velferdsprofitører har overtatt tidligere offentlige institusjoner. For ansatte, som i stor grad er kvinner, har dette ført til dårligere lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår. Kvinnefronten ønsker en profittfri velferd og ei styrking av velferdstilbudet i offentlig regi.

Belastningsskader og psykiske lidelser er vanlig i kvinnelederte yrker, men regnes fremdeles ikke som yrkesskade/yrkessykdom og det forskes ikke på «diffuse» helseplager som rammer kvinner.

Kvinnefronten krever at HMS-arbeidet må tilpasses kvinneyrkene, at det må arbeides systematisk med det arbeidsrelaterte fraværet, og at reglene for yrkesskade og yrkessykdom endres slik at kvinner kan tilkjennes dette i samme grad som menn.

Kvinner blir rammet av økte renter og økte priser på strøm, samt mat og andre varer. I tillegg til dette kommer høyere egenandelstak for kvinner, da de i utgangspunktet tjener mindre enn menn og har lavere sosiale ytelser som AAP og trygd. Kvinnefronten krever dyrtidstillegg på lønn/sosiale ytelser/trygd og at regjeringen regulerer prisene. Når ytelser økes ved trygdeoppgjør må det hindres at en dermed mister bostøtte, slik at en taper på økningen.

Kommunene er blitt pålagt stadig nye og økte oppgaver uten at det har medført økte bevilgninger. Dette fører til at en del kommuner velger å anbudsutsette velferdstjenester for å spare penger. Nedskjæringer og privatisering går på bekostning av kvinners arbeidssituasjon og muligheten til å jobbe heltid på grunn av lav grunnbemanning.

Det er viktig at politikk for å sikre et anstendig arbeidsliv gjøres av norske politikere og partene i arbeidslivet. EU-direktiver endrer norsk politikk og undergraver inngåtte tariff-avtaler. Som en del av nei til EU-bevegelsen i Norge og Kvinner på Tvers anerkjenner vi at feminismen er grenseløs, og at kampen for kvinners økonomiske selvstendighet foregår både nasjonalt, internasjonalt og i samarbeid med fagforeninger.

5. Grenseløs feminisme

Det grunnleggende feministiske prinsippet om kvinners rett til å bestemme over eget liv og egen kropp gjelder på tvers av alle geografiske og kulturelle grenser. Henvisninger til kultur eller religion kan aldri legitimere en kvinneundertrykkende praksis.

I krigssituasjoner og situasjoner med væpna konflikt er kvinner som gruppe spesielt sårbare. Mange kvinner opplever å bli tvunget til seksuelle handlinger i bytte mot mat og beskyttelse for dem selv og deres barn. Voldtekt brukes ofte også som våpen i krig, og må anerkjennes som tortur og gi grunnlag for asyl.

De fleste som får asyl i Norge i dag er menn, mens kvinner som oftest får opphold på bakgrunn av mennenes status. Dette til tross for at mange kvinner flykter fra seksualisert vold, og at mange kvinner opplever grove og systematiske menneskerettighetsbrudd i ulike former både før, under og etter flukt. Kvinnefronten mener norske myndigheter må anerkjenne kvinners behov for beskyttelse, og også sikre kvinners sikkerhet og rettigheter på asylmottak.

Minoritetskvinner i Norge er en svært sammensatt gruppe. Det kan være kvinner fra den samiske urbefolkningen og andre minoriteter med lang historie i Norge, kvinner som har kommet til landet som flyktninger/asylsøkere/innvandrere og kvinner som har kommet i forbindelse med familiegjenforening og familieetablering.

Vi aksepterer ikke at politikere og innvandringsmotstandere som aldri har støtta kampen for kvinners rettigheter sprer fordommer og rasisme

fordekt som forsvar av kvinner. Mange vil forby bruk av hijab på skoler og arbeidsplasser fordi de sier det er undertrykkende. Kvinnefronten mener ingen skal diskrimineres eller trakasseres for sine valg.

Kvinnefronten ser behovet for å søke kunnskap hos minoritetskvinner, egne organisasjoner, samt rekruttere flere minoritetskvinner. Gjennom diskusjoner og fellesskap kan alle kvinner forstå eget liv og sette egne erfaringer i en større sammenheng. Vi vil ha samarbeid og debatt bygd på respekt og åpenhet for kvinners erfaringer og styrke uten stereotype oppfatninger på bakgrunn av hudfarge, religion, seksuell orientering, funksjonsevne eller lignende.

6. Familien

Vi ønsker at forståelsen av familiebegrepet utvides til å også omfatte familier med eneforsørgere, lesbiske og homofile familier og kollektive boformer. Familie må være et vidt begrep som folk må få definere selv. Kvinnefronten er for at ansvar for barn skal fordeles jevnt mellom foreldrene. I bruddsituasjoner bør begge foreldre få rettigheter som enslig forsørger ved delt omsorg, slik at muligheten til å velge dette ikke er avhengig av foreldrenes økonomi. Det er oftest kvinner som står økonomisk svakest ved samlivsbrudd. Kvinner er også i flertall blant eneforsørgere og mange av de fattige i Norge er eneforsørgere.

Familien slik den er organisert i dag er med på å opprettholde undertrykking og underordning av kvinner. Dette skjer blant annet gjennom at; menn tjener mer enn kvinner og ofte forsørger kvinner, forventninger om at kvinner tar hovedansvar for barna, hjemmet og familien, at omsorgs- og velferdsansvar plasseres i hjemmet, sosialisering av barn inn i tradisjonelle kjønnsrollemønstre, vold og overgrep mot kvinner i nære relasjoner og at familien brukes som et redskap for sosial kontroll.

Mange får ikke hjelp når de trenger det, fordi problemer og overgrep er skambelagt, og holdes skjult eller blir forsøkt løst innad i familien.

7. Media og makt

Mediene er sentrale i å produsere, reprodusere og opprettholde undertrykkende ideer om kjønn. Mediene har stor definisjonsmakt når det kommer til kjønnsroller, kvinne- og mannsidealene.

Underrepresentasjon av kvinner i media betyr færre muligheter for kvinner til å påvirke og identifisere seg med hvordan dagens virkelighet framstilles. En mannsdominert mediekultur er et demokratiproblem for samfunnet.

Vel så problematisk er *måten* kvinner blir framstilt på. Gjennom «ufarlige/harmløse» oppslag viser media kvinner som underordna menn i samfunnet, enten ved å gjøre kvinners kjønn relevant i sammenhenger der det er irrelevant, eller ved at det lages spekulative oppslag basert på kvinnekroppen eller kvinners seksualitet slik menn definerer den.

Media har en tradisjon for å vie avkledde kvinner stor plass og sette det inn i en kontekst av «sterk og selvstendig kvinne». Rammene for hvilken type kvinner som får synes i offentligheten er veldig trange; tynn, vakker og vellykket er kravet. Det å kle av seg og spille på sex fremstilles som frigjørende og et tegn på kvinnelig styrke. Dette skaper et press på kvinner til å etterkomme idealene samtidig som det usynliggjør de kvinnene som ikke passer inn i malen.

At det kan oppleves bekreftende og positivt for den individuelle kvinne å seksualisere seg selv eller spille på populærkulturens fremstilling av kvinner, utelukker ikke den negative effekten det har på kvinner som gruppe. Å leve i menns blick og søke menns og

medias anerkjennelse har aldri – og kan aldri – føre oss til kvinnefrigjøring.

Sosiale medier og makt

Kvinnefronten ønsker bevisstgjøring og en kritisk holdning rundt sosiale medier og deres makt. Sosiale medier og ulike nettforum har blitt arenaer der så vel barn og unge, som godt voksne befinner seg for å uttrykke seg, sosialisere, samt søke kontakt og anerkjennelse. Markedskrefter befinner seg også der, både på åpenlyse og skjulte måter. Aktører med økonomiske interesser bruker sosiale plattformer for å påvirke nye og eksisterende kunder. Utfordringen er at dette er relativt nye måter å drive markedsføring, og teknologiske fremskritt gjør at individer døgnet rundt blir utsatt for svært aggressiv påvirkning skreddersydd til å treffe våre mest basale behov og sårbare punkt. Vi ønsker å understreke hvordan barn og unge utsettes for en belastning ved å måtte håndtere pornografi, kroppspress og utseendefiksering på sosiale medier.

Et annet aspekt ved sosiale medier er måten sosiale medier kan brukes til nettmobbing og trakassering. Kvinner kan bli utsatt for såkalt hevnporno der bilder og video de har gitt tillatelse til å bevares av noen privat, blir spredt til andre. Det kan også bli tatt bilde og video uten samtykke, som spres gjennom de samme kanalene som hevnporno. På nett er det umulig for publikum å vite forskjellen på hevnporno, seksuelt misbruk, og «lovlig» produsert pornografi.

Kultur og makt

Kvinnefronten ønsker fokus på måten kvinneediskriminerende holdninger får eksistere uten motstand i flere kultursektorer. I bransjer som musikk, kunst og film er de uskrevne reglene samt innøvd praksis

for anerkjennelse, anbefalinger et cetera annerledes for kvinner enn de er for menn.

8. Kjønnroller

Kvinnefronten definerer kjønn som:

- 1) Biologisk kjønn (sex) - de rent biologiske forskjellene mellom menn og kvinner.
- 2) Sosialt kjønn (gender) - kjønnroller

Kjønnroller er kort fortalt de sett med normer og forventninger som er knytta til det å være mann eller kvinne. De påvirker alle aspekter av livene våre, fra interesser til følelser og atferd.

Alle blir sosialisert inn i en kjønnsrolle basert på hvilket kjønn de er født i. Dette innebærer at gutter og jenter blir behandlet forskjellig fra fødselen av. Studier har vist at både foreldre, barnehagepersonale og lærere behandler guttebarn og jentebarn forskjellig helt fra begynnelsen av livet.

Allerede før vi blir født begynner folk rundt oss å forvente forskjellige ting av oss, avhengig av om vi er gutter eller jenter. Dette er forventninger som setter føringer og legger begrensninger på våre muligheter og valg.

Jenter læres i større grad opp til å ta vare på andre, mens gutter oftere får mer rom til å utvikle ferdighetene sine og sette seg selv først.

Kjønnroller er begrensende og skadelig. Kvinnefronten kjemper for full kvinnefrigjøring, og for at dette skal være mulig, må kjønnsrollene «sprenges». Vi vil at alle mennesker skal ha handlingsrom og frihet til å forme sitt liv og sin identitet.

Kvinnefronten arbeider for at kvinner skal oppfattes og behandles først og fremst som mennesker, ikke først og fremst som kjønn.

Å oppnå formelle rettigheter er ikke nok; kjønnsrollene og den urettferdige, uformelle maktfordelingen må bort

9. Seksuell frigjøring

Mennesket er et seksuelt vesen med begjær og lyster, men samfunnet vi lever i er sterkt preget av patriarkalske strukturer. Media, kjønnsroller, porno, kultur og erfaringer former og påvirker hvordan mennesker tenker om sex og egne preferanser.

Parallelt med kampen mot porno, som gir et vrengebilde av sex, ønsker vi å føre kampen for seksuell frigjøring. Faktorer som fremmer en fri og ikke-undertrykkende seksualitet er i manko, samtidig som seksuelt undertrykkende krefter har for stor makt. Kvinnefronten vil innføre et nasjonalt nettpornofilter, der det kreves registrering for tilgang og 18 års aldersgrense.

Seksuell undertrykking og utnytting gjør at mange blir «frarøvet» sin seksualitet og ikke blir i stand til å nyte den fritt selv om de får muligheten til det.

Der gutter blir oppdratt til at sex og kåthet er en del av deres natur, blir jenter oppdratt til å motstå dette i stor grad. Begge deler er undertrykkende. Barn bør oppdras til å få et naturlig forhold til sin egen seksualitet, og respekt for andres seksualitet.

Seksuell frihet forutsetter også oppheving av synet på heteroseksualitet som det normale. Heteronormen og kjønnsroller gjør at lesbiske, bifile og transpersoner blir sett på som avvikere og usynliggjort. Dette rammer spesielt lesbiske og bifile kvinner som opplever både homofobi og sexisme i storsamfunnet og i skeive miljøer. Kvinnefronten støtter lesbisk kvinnekamp og synlighet, og anerkjenner lesbiske som en viktig del av kvinnebevegelsen.

Kvinnefronten vil jobbe for et samfunn hvor alle kan leve ut sin identitet, kjærlighet og seksualitet basert på likeverd og samtykke, uten fare for å bli diskriminert og/eller trakassert.

Seksuell frihet er blant annet å kunne utfolde sine seksuelle lyster og sitt begjær uten å føle skyld eller skam, og uten frykt for vold eller overgrep.

Kvinner og jenter må kjenne trygghet til å kunne si både nei og ja.

Sex med andre er ikke en menneskerettighet – man kan ikke kreve at andre skal tilfredsstillere ens seksuelle lyster, mot deres vilje eller mot betaling/belønning. Å lære om kommunikasjon og å respektere andres grenser er like viktig som å øve på å sette egne grenser.

BLI MEDLEM!

Send SMS kode:

KF400 til 2380 (kr 400 /året vanlig)

KF200 til 2380 (kr 200 /året redusert)

KF100 til 2380 (kr 100 /året ungdom under 18)

KVINNEFRONTEN I NORGE

Kirkegata 5, 0153 Oslo

Telefon: 46 98 71 80

post@kvinnefronten.no

www.kvinnefronten.no